КАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Силабус навчальної дисципліни

Методика аналізу поетичного тексту

1. Загальна інформація			
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)		
Спеціалізація	Українська мова і література		
Освітня програма	Середня освіта (українська мова і література)		
Рівень вищої освіти	*магістр*		
Мова навчання	українська		
Форма здобуття освіти	денна		
Статус навчальної дисципліни	*вибіркова*		
Курс (рік навчання)	1		
Семестр	денна — 1		
Обсяг навчальної дисципліни	*денна — 3 кред. ECTS, 90 годин*		
Розподіл за видами занять та годинами навчання	**види**	денна форма	заочна форма
	лекції	12	—
	практичні заняття / семінарські заняття	18	—
	лабораторні заняття		—
	самостійна робота	60	—
Форма підсумкового контролю	*залік*		

Кафедра	Кафедра української літератури
Викладач (-і)	Деркачова Ольга Сергіївна
Контактний телефон викладача	+380 (67) 155 67 30
E-mail викладача	olha.derkachova@cnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/f804c796658b4b965bc3
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є: Мета дисципліни – сформувати у магістрантів здатність самостійно обирати й застосовувати адекватний методологічний інструментарій для наукового аналізу та шкільної інтерпретації поетичного тексту, розвинути навички цілісного прочитання ліричного твору в єдності його змісту й форми. Завдання: ознайомити зі становленням і розвитком методології аналізу поетичного тексту в українському та світовому літературознавстві; сформувати вміння визначати жанрову природу ліричного твору та застосовувати відповідний метод його прочитання; виробити навички віршознавчого аналізу (визначення віршового розміру, строфіки, римування, звукопису); розвинути вміння інтерпретувати образну систему, тропи й стилістичні фігури поетичного тексту в контексті його ідейно-художнього змісту; навчити застосовувати здобуті методологічні знання в шкільній практиці викладання української літератури.

3. Тематика навчальної дисципліни

Тема 1. Поетичний текст як об'єкт літературознавчого аналізу: теоретико-методологічні засади
1. Специфіка лірики: суб'єктивність, ліричний герой/суб'єкт, ліричне «я».
2. Поняття «поетичний текст», «вірш», «лірика» в сучасному літературознавстві.
3. Огляд методологічних парадигм: від імпресіоністичної критики до постструктуралізму.
4. Принцип єдності змісту й форми в аналізі вірша.
Регіональний компонент:
Огляд літературознавчих праць науковців Прикарпаття
Освітній компонент (10–12 класи):
Співвіднесення теоретичних понять із чинною програмою з української літератури для старшої школи

Тема 2. Культурно-історичний та біографічний методи аналізу поетичного тексту 1. Культурно-історична школа: вірш як «документ епохи». 2. Біографічний метод: межі й ризики біографізму. 3. Контекстуальний аналіз: історичний, культурний, літературний контексти. Регіональний компонент: Можливості використання краєзнавчого матеріалу як ресурсу культурно-історичного аналізу. Освітній компонент: «Зів'яле листя» І. Франка: як біографічний метод допомагає розкрити ліричну драму збірки в шкільному форматі уроку
Тема 3. Психологічний і психоаналітичний підходи до інтерпретації лірики 1. Психологічна школа: слово-образ, внутрішня форма слова. 2. Психоаналітичний метод: архетипи, символи несвідомого. 3. Психологія творчості. Регіональний компонент: «Із секретів поетичної творчості» І. Франка Освітній компонент: Психоаналітичне читання у школі
Тема 4. Структуральний і семіотичний методи аналізу поетичного тексту 1. Структуралізм: поетична функція мови 2. Семіотика поетичного тексту: знак, код, символ. 3. Рівні структурного аналізу: фонетичний, лексичний, синтаксичний, композиційний. Регіональний компонент: Гуцульський/покутський культурний код у сучасній поезії. Освітній компонент (10–12 класи): Застосування елементів структурного аналізу при вивченні поезії шістдесятників
Тема 5. Віршознавчий аналіз: метрика, ритміка, строфіка, фоніка 1. Системи віршування: силабічна, силабо-тонічна, тонічна, верлібр. 2. Визначення розміру, стопи, ритмічних варіацій. 3. Строфіка, види рими й римування. 4. Звукопис (алітерація, асонанс) та його художня функція. Регіональний компонент: Віршознавчий аналіз фольклорно-пісенної основи гуцульської коломийки як жанрової форми, поширеної на Прикарпатті Освітній компонент: Розробка покрокового алгоритму визначення розміру вірша для шкільного уроку, ігрові/інтерактивні методики закріплення (застосування коломийкового вірша як «упізнаваної» ритмічної моделі для учнів регіону).
Тема 6. Герменевтичний і рецептивно-естетичний методи. Методика «повільного читання». Інтертекстуальний аналіз 1. Герменевтика: розуміння й інтерпретація як діалог із текстом. 2. Рецептивна естетика: «горизонт очікування» читача. 3. Методика «повільного читання» (close reading). 4. Інтертекстуальність: цитата, алюзія, реміністенція. Регіональний компонент: Інтертекстуальні зв'язки сучасної прикарпатської поезії з європейською та світовою літературною традицією. Освітній компонент: Методика «повільного читання» на уроках.

<table>
<tr><th colspan="3">4. Система оцінювання навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</td><td colspan="2">Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Вага оцінювання форм поточного контролю</td><td>лекції</td><td></td></tr>
<tr><td>практичні / семінарські</td><td>50</td></tr>
<tr><td>лабораторні</td><td></td></tr>
<tr><td>індивідуальне завдання</td><td>5</td></tr>
<tr><td>колоквіум</td><td>25</td></tr>
<tr><td>самостійна робота</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Вага оцінювання форм підсумкового контролю</td><td>залік</td><td></td></tr>
</table>

5. Політика навчальної дисципліни
Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами грунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: • Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf) • Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf) • Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf) • Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)
Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).
Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).
6. Рекомендована література
Основна література
Аналіз художнього тексту : практикум / Н. М. Алексеєнко, Л. В. Бутко, Н. М. Гаєвська, К. Л. Сізова; за ред. Н. М. Гаєвської. К.: Видавничополіграфічний центр "Київський університет", 2008. 124 с.

Вишницька Ю.В. Аналіз та інтерпретація художнього тексту. Спецкурс із зарубіжної літератури: навч.-метод. посіб. К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2012. 223 с.
Деркачова О. Між мовчанням і світом: Лірика Богдана Томенчука. Сфери буття. Дискурсус, 2019. 200 с.
Деркачова О.С. Світ у тексті еволюція стильових систем в українській ліриці другої половини XX ст.: Монографія. Івано-Франківськ: Типовіт, 2013. 300 с.
Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Літератури (українська та зарубіжна). 10-12 класи. Основний рівень» для закладів загальної середньої освіти. https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2026/mnp/08/21/mnp-lit-ri.pdf
Derkachova O., Tytun O. Strategies for Teaching Inclusive Literature for Children in Universities. The Spaces of Inclusive Education. Brill. 2024. P. 234-246
Derkachova O., Ushnevych S. Use of Interactive Digital Posters as an Innovative Learning Technology in Ukrainian Higher Education (on the example of the course "Children's Literature and Methods of Teaching Literary Reading). Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2022. N 1. P. 101-111.
Derkachova O. Homo pacificus in the poetry of Victoria Amelina (based on the poetry bookTestimonies). Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. Philology. 2024. No. 11. P. 60–72.
Derkachova O. The image of the way in the poetry book "Poem from the loophole" by Maksym Kryvtsov. Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово. 2025. No 22(81). С. 177-189.
Додаткова література
Derkachova O. (у співавторстві) The spiritual code of ukrainian christmas carols: the reception of the doctrine of the Incarnation and Christian values in a poetic perspective. Вісник НТШ. Слово. 2026. № 23. С. 332-343.
Деркачова О. Нове Розстріляне відродження всучасній українській літературі як чинник формування націо-нальної ідентичності: освітній потенціал інтегрованого курсу літератур. Науковий вісник Ужгородського університету Серія Філологія. 2026. № 1(55):61-69
Додаткові електронні ресурси
—

Детальна інформація щодо навчальної дисципліни висвітлена у робоча програма навчальної дисципліни https://cqa.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2026/09/a4-op-so-ukr-mova-i-lit-mag-2026.pdf

Викладач Деркачова Ольга Сергіївна